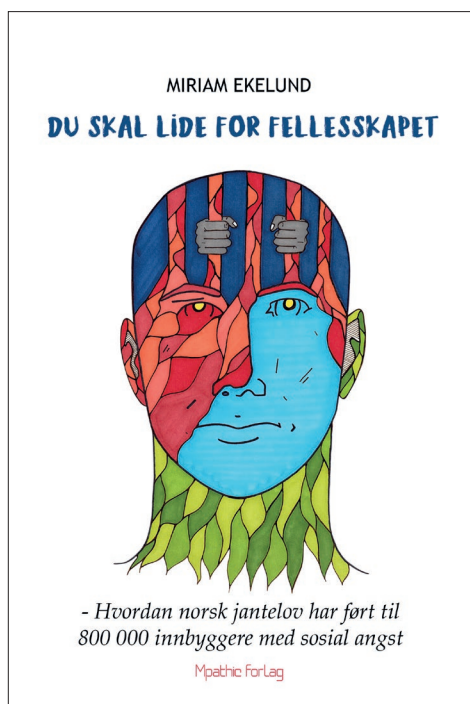

Pressemedling

Boklansering:

Norsk kultur kan ødelegge folks helse

Mange tenker at Janteloven handler om å hindre at mennesker blir så høye på seg selv, at de tramper på andre. Det man ikke har tenkt så mye på, er at gruppen kan bli for høy på seg selv - rett og slett i så stor grad at det kalles gruppenarsissisme. I boken «Du skal lide for fellesskapet» presenterer forfatter Miriam Ekelund forskning og intervjuer med 12 personer, som viser at det er grunn til å sette denne merkelappen på norsk kultur. En forskningsundersøkelse fra 2011 slår fast at Norge er verdens 6. mest konforme land, og også den kjente forskeren Milgram har sammenlignet nordmenn og franskmenn, og konkludert med at vår kultur er betydelig mer konform. I Norge er det altså en svært trang mal for hvordan vi skal leve. Vi hører til det kjedsommelige at Norge er ”verdens beste land”, og det rakkes ned på kulturer, land og statssystemer

som ikke ligner vårt eget. Dette synet på andre kulturer bidrar til at personer med utenlandsk opprinnelse holdes systematisk utenfor på flere arenaer i vårt samfunn. Også nordmenn som bryter med den norske konformiteten blir offer for stadige stikk, mobbing, utestenging og forsøk på kontroll. Forskingen viser at vi har et land med formell ytringsfrihet, men få tør å bruke den på grunn av sosiale skammekanismer.

Ekelund ser på hva en slik kultur kan bety for individets fysiske og psykiske helse. Til tross for høy levestandard, er det svært høyt sykefravær i Norge. Folkehelseinstituttet (FHI) har i rapporter påpekt at i forhold til vår høye levestandard, er det uforklarlig mye muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser i Norge. En FHI-rapport fra 2018 om psykisk helse, forteller at 800 000 nordmenn får så sterk sosial angst i løpet av livet, at det hindrer dem i hverdagen. Det er noe veldig usunt som foregår mellom mennesker i Norge, og denne boken går rett inn i «verkebyllen». Miriam Ekelund gjør dette på en respektfull og balansert måte som forhåpentligvis kan styrke enkeltindividets autonomi i forhold til gruppen. Boken er illustrert med Frode Burdal Klevstuls kunst og illustrasjoner.

Forfatteren har lest flere tusen sider med forskning, faglitteratur og statistikk, og hun presenterer dette på en lettfattelig måte. I tillegg er det dybdeintervjuer med 12 personer som har gode refleksjoner om norsk kultur. Noen er fagpersoner i forhold til bokens tema, mens andre representerer grupper i samfunnet som blir systematisk diskriminert fordi de «faller utenfor normalen». De intervjuede er både kvinner og menn, både norske og utenlandske, de har ulike etnisitet, de tilhører ulike religioner, de tilhører både den politiske høyre- og venstresiden og de har ulike faglig bakgrunn. Det de har til felles, er at de ønsker et Norge som er raust nok til å inkludere alle typer mennesker.

DETTE ER PERSONENE MAN MØTER I BOKEN:

- **Psykiater Ulrik Fredrik Malt**, som snakker om hva det å bli utsatt for Janteloven gjør med helsen vår. Han forteller at det er knusende - både for den fysiske og psykiske helsen, fordi et menneske ikke kan leve utenfor gruppen.
- **Psykiater Fred Heggen** snakker om at Norge er en gruppenarsassistisk kultur, som hele tiden fremhever seg som verdens beste på bekostning av folk fra andre kulturer. Han forteller om et debattklima som blir stadig tøffere og mer snevert, og at vi har mistet det meningsmangfoldet og den friheten som vi hadde før.
- **Den amerikanske psykologen Alicia Partee** som opplever at Norge krever assimilering av innvandrere (at de legger vekk sin egen kultur), og ikke en sunn integrering. Som parterapeut ser hun også hvordan mange nordmenn sliter med å åpne seg følelsesmessig, og at mange ser på ekteskapet mer som et verktøy for å løse praktiske oppgaver.
- **Doktor i sosiologi Stephen Trotter** er skotsk/norsk og har sett på integrering i sin doktorgrad. Han mener vi er mer opptatt av tall, enn å se menneskene som flytter hit. Han mener også at vi ikke er flinke til å akseptere folk som er ulike oss selv. Han forteller om en mye rausere og avslappet kultur i Skottland.
- **Nikol Mard er en samfunnsviter fra Tsjekkia**. Hun er sjokkert over norsk nasjonalisme, og mener at 17. mai er en indoktrinering på lik linje med slik det var i Tsjekkia under Sovjet-tiden. Selv om hun er godt kvalifisert og har gode språkkunnskaper, har hun gitt opp å komme inn på det norske arbeidsmarkedet. Forskning bekrefter at personer med utenlandsk navn har 25 % lavere sjanse for å komme på jobbintervju, enn personer med norsk navn.
- **Anders Lid er medlem av den kristne organisasjonen Normisjon**. Han forteller at helt siden han var liten har han blitt diskriminert og må hele tiden forsvare hvorfor han har en tro. Han har også opplevd å bli diskriminert på jobbmarkedet. Forskning viser at personer med en religiøs tro har 33 % lavere sjanse for å bli innkalt til jobbintervju. Det som skiller Norge fra de fem andre europeiske landene det ble forsket på, er at kristne diskrimineres i like høy grad som muslimer i Norge.

- **Linda Hannisdal har flyttet hjem til Norge etter å ha bodd i USA i 15 år.** Hun opplever at nordmenn blir vettskremte når hun snakker til fremmede, og at folk beskylder henne for å tro at hun er bedre enn dem når hun forteller om sine egne yrkesmessige ambisjoner.
- **Håndanalytiker Kundan Rockstad** var i en mediestorm som gjorde at han nesten tok livet sitt, og er derfor halvt ufør i dag. Han forteller at nordmenn er «kasterte vikinger» med følelser som lever som en trykoker under fasaden av en snillisme. Han opplever også at nordmenn ser ned på de fleste andre kulturer, og forteller om hvordan dette trangsynet har blitt korrigert under reiser til blant annet Brasil.
- **Sør-Afrikanske Laverne Wyatt** ble deprimert da hun kom til Norge fordi hun ikke fikk jobb, ikke ble inkludert sosialt sett og hun følte at hennes afrikanske utadvendte væremåte ble tolket som «overentusiastisk» i Norge. Hun måtte selv skape en arbeidsplass, og prøver nå å være seg selv og skape det miljøet rundt seg som hun trenger for å ikke «gå i kjelleren» igjen.
- **Tidligere ambulansjesjåfør Erik Schjenken** ble beskyldt for å være rasist da han og kollegaen ikke tok med en mann av utenlandsk opphav i ambulansen, fordi de opplevde mannen som en ordensforstyrrelse. Han er en av de privatpersonene i Norge som har opplevd den tøffeste forhåndsdømmingen i mediene. Det kostet han nesten livet. Han advarer mot å sette harde stempler på folk.
- **Russiske Janna Johnsen er coach og pedagog.** Hun opplever at nordmenn hele tiden rakker ned på hennes land og den kulturen hun kommer fra. Hun har opplevd så mye «mental juling» her i Norge, at hun har fått diagnosen posttraumatisk stress, og i dag pendler hun mellom Russland og ektemannen i Norge fordi hun ikke orker å være her på heltid.
- **Menneskerettighetsjurist Marius Reikerås** har vært med på å vinne over den norske staten i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen. Norge er dømt i åtte barnevernssaker siden september 2019, og Reikerås mener at det ikke står så bra til med menneskerettighetene i Norge som vi tror. Han har reist i over 100 land, og mener at Norge har den mest konforme kulturen han har sett.

Boken er et forsøk på å synliggjøre den systematiske diskrimineringen som foregår mot mange ulike grupper i Norge, samt å synliggjøre en konformitet og et debattklima der mange er redde for å miste jobben og sosiale relasjoner, dersom de stikker hodet frem. I etterordet kommer Ekelund med følgende betraktning:

«Jeg tror at noe av hovedproblemet i konforme Norge, er troen på at vi som fellesskap må være enige om så veldig mye (...). Mitt beste råd til nordmenn, er å være mer avslappet til at folk er ulike og har forskjellige prioriteringer i sitt liv. Jeg tror at den beste veien ut av destruktiv konformitet, er å kreve sin egen frihet og samtidig bestemme seg for å gi den samme friheten til alle andre.»

PRAKTISKE OPPLYSNINGER:

Boken lanseres 8. mars på Mpathic forlag (Mpathic DA). På grunn av koronasituasjonen, er det ikke planlagt noe lanseringsarrangement, men pressen er velkommen til å ta kontakt med Miriam Ekelund for intervju på telefonnummer **904 25 149**.

Pressebilder er tilgjengelige og kan brukes fritt: <https://antijanteboka.no/presse/>

For mer info: antijanteboka.no (her kan man også se videoer av alle se intervjuede)

Om forfatteren

Miriam Ekelund (42) er utdannet samfunnsviter, lektor og journalist. Hun jobbet først noen år i dagspressen, før hun underviste på Medier- og kommunikasjon på videregående skole. Deretter tok hun en mastergrad i Fredsstudier ved University of Sydney i Australia, og veien gikk videre til seks år i bistandsbransjen. Ekelund bodde ett år i Uganda og ett år i Sør-Sudan. Hun stortrivdes i Afrika og skulle gjerne bosatt seg der permanent, men tropesykdommer og antibiotikakurer for disse, gjorde at hun måtte bruke flere år på å bygge seg opp igjen. Hun flyttet til Oslo der hun jobbet som kommunikasjonsrådgiver i bistandsbransjen. Det siste halvannet året har hun vært redaktør for bladet «Fordøyelsen», som utgis av Landsforeningen mot fordøysessykdommer (LMF). Hun er også gründer og lærer

for nettkurset «Digital markedsføring» fra Kursiver.no, sammen med samboeren Frode Burdal Klevstul. Ekelund er opprinnelig fra Vesterålen i Nordland, men har bodd store deler av livet på Østlandet. Hun har også bodd på Vestlandet og Sørlandet i forbindelse med jobb og studier. Hun kjenner derfor mange steder og aspekter ved det norske samfunnet. Årene i utlandet har gitt nyttige utenfra-perspektiver, som har hjulpet henne i gang med dette bokprosjektet. Hun har også med seg en del refleksjoner fra mastergraden i Fredsstudier, der forskningen understreker at det er viktig å snakke åpent og ærlig om underliggende problemer, før de får utviklet seg til store, nesten uløselige konflikter mellom mennesker.

Om illustratøren

Frode Burdal Klevstul (44) er tegner. I sitt kunstneriske virke er han opptatt av at «det moderne» mennesket burde leve nærmere naturen, og lære seg å respektere det naturlige samspillet vi er en del av. Han er også opptatt av hvordan mennesker tar hverandre til «slaver» gjennom kontrollerende mekanismer. Klevstuls tegninger er svært detaljerte, og det er derfor spennende å studere detaljer der man vil finne tegning inni tegning, inni tegning. Han har kunstnernavnet «Mpathink», og mottoet hans er: «ink outside the box». Du kan se Klevstuls kunst på hjemmesiden: mpath.ink Klevstul er også en prisvinnende filmskaper som har hatt sine kortfilmer presentert på filmfestivaler i Australia, Frankrike, Hellas, Japan, Irland, Italia, Nigeria, Portugal, Russland, Spania og USA. Han har vunnet pris

ved kortfilmfestivalen i Grimstad, og blitt valgt ut til å åpne Nord-Amerikas største kortfilmfestival i Palm Springs. I tillegg til kortfilmer, har han jobbet med reklamefilmer. Han tok sin filmutdanning ved anerkjente Victorian College of the Arts ved University of Melbourne i Australia. Klevstul begynte deretter på Regilinjen ved Den norske filmskole på Lillehammer. Han avbrøt underveis, fordi han opplevde at undervisningen var dårlig strukturert, det var mindre kunstnerisk frihet enn i utlandet, og skolen nektet han å reise på filmfestival for å presentere hans eksisterende filmer. Etter å ha møtt de «trange rammene» i norsk filmbransje, mistet han inspirasjonen og sluttet å jobbe med film. Klevstul har også mer enn 20 års erfaring fra IT-yrket. Han har en Master of Computer Science and Engineering fra University of New South Wales i Sydney, Australia.